

FOAIA POPORULUI

pare în fiecare Duminecă

Cea mai veche foaie națională poli-
tică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 30.—
Pe o jumătate de an Lei 15.—
Pe un pătrar de an Lei 8.—
Pentru America 2 dolari pe un an întreg

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.
(lângă poșta)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Prețul inseratelor:

Un șir petit 3 Lei pentru fiecare publicare

Situația politică.

Dela Florii încoace în cele politice e mai liniște la București. Odată cu vacanțele de Paști, deputații au plecat care încotro. Ministrii de asemenea: Generalul Averescu la Mehadia, Văleanu în Franța, Tache Ionescu în Italia, și așa mai departe, fiecare s'a dus la țară sau în străinătate. Numai ministrul de finanțe Titulescu a rămas în București, unde se sfătuiește cu cercurile interesate asupra nouilor dări. Străduința dlui Titulescu, de-a aduce legi cât mai drepte, e vrednică de toată lauda și recunoștința. Numai de i-ar succede!

Fiind acum vacanțe, s'a mai conținut și cu diferitele combinații asupra viitorului. Erau din cale afară de multe svonurile, ce se lăteau în legătură cu schimbarea guvernului, alipirea între cutare și cutare partid sau îndușmânirea altora. Se vorbea, se scria și se combina câte toate.

Din diferitele combinații până acum nu s'a văzut însă nimic deosebit. Ceeace nu va să zică, că n'au fost și nu mai sunt frământări. Sunt prea multe! Toată lumea vede și simte, din zi în zi, că trebuie să se facă cât mai curând o concentrare a celor mai buni, mai pricepuți și mai vrednici fii ai neamului, cari să scape țara de multele necazuri, în cari ne sbatem.

De prezent floarea neamului e sau în opoziție cu guvernul, sau afară din parlament, iar unii ministri aruncați de valuri își fac mendrele cum vreau. Asta, pe durată, nu poate duce la bine.

Se susține, că însuși Maiestatea Sa Regele s'ar fi exprimat, că el dorește un guvern dintre toți fruntașii națiunii, care să stea la conducerea țării pe toamnă, când se va face încoronarea la Alba-Iulia. Cu alte cuvinte, Maiestatea Sa voește un guvern de concentrare a tuturor partidelor.

Că până acum n'avem guvernul de concentrare, ne putem mira pentru moment. Dacă căutăm însă mai deaproape lucrurile, vom înțelege că de ce nu s'a putut și nu se poate încă.

În România întregită, acum după războiu, sunt o seamă de chestiuni mari de deslegat. Cea mai de căpetenie este Reforma agrară, care pentru vechiul Regat a deslănțuit cele mai înverșunate lupte. Și e de înțeles lucrul acesta.

Boierii, cari din moși-strămoși s'au pomenit ca proprietari ai moșiilor, nu vreau să se despartă ușor de ele. Țăranii, însă, cari

lucră pământul și 'n timpuri grele au lăsat țara, cer și ei ceva în țară, dacă-i vorba că „au țară.”

În fața acestor stări boierii au început a se împăca cu gândul, că trebuie să dea pământ țăranilor. Acum se mai dă lupta numai într'acolo: să se dea mai puțin pământ și pe acesta țăranii să-l plătească măcar bine! De aci prețul cel mare al pământului în vechiul Regat, unde ministrul Garoflid zice să fie de 40 de ori arânda anuală din 1916. (Din aceste 40 părți jumătate, 20 părți, să le plătească statul moșierilor, adică tot sătenii și alți cetățeni, prin dările lor către stat).

Iată-ne deci, că ne aflăm așa zicând în fața a două lumi. Boierii se țin mereu, iar reprezentanții țărănimii nu lasă. Cum să credem deci, că între aceste două pături de oameni e ușor colaborarea (conlucrarea) la guvern? Aceste două pietri încă nu pot măcina la olaltă, trebuie să se mai frece puțin...

Pentru noi Ardelenii e interesant faptul, că de prezent toate partidele, fie din vechiul regat, ca și Basarabia sau Bucovina, ne urmăresc ce facem. Și toți leagă atâtea speranțe de noi!

„Ce vor face Ardelenii, facem și noi”, zic Basarabenii, ca și Bucoveninii. Iar frații țărani din vechiul Regat ne jură pe suferințele trecutului și sângele vărsat de ei în războiu: nu cumva să nu le dăm acum sprijinul necesar la ajungerea unor legi multumitoare pentru ei!

Considerând toate acestea, **căile Partidului Național**, — a celui partid, care zeci de ani a luptat pentru înaintarea țăranului ardelean, — se desemnează dela sine: Fiindcă ne iubim Neamul și Țara, mai pe sus de orice partide, vorbim și ne sfătuim cu oricine, pentru a ajuta la înaintarea țării. Că partid, oțelit în luptele de desrobire, **nu vom merge însă nici odată contra intereselor țărănimii** din vechiul regat, ci numai cu ea sau lângă ea; în același timp avem toată stima și recunoștința pentru toți conducătorii luminați și din celelalte partide istorice, pentru cari încă vom face tot ce putem, în cadrul ideilor de sus.

De altcum, după informațiile ce le avem, în curând se va convoca Comitetul de 100 al Partidului Național, care să discute asupra situației.

Germania și Franța

Noui frecări din cauza despăgubirilor de războiu. — Germania nu plătește cât cere Franța. — America și Anglia sunt pe partea Franței, care amenință cu o mai mare ocupare militară a Germaniei

Germania a încheiat de mare silă pacea cu Franța. Cu chin și vai a primit atunci condițiile puse de puterile aliate. Acum, însă, de o bună bucată de vreme, Germania începe a se codi cu plata despăgubirilor. Ba că nu poate plăti atâta, ba că să se mai amâne, ba că America să facă pe mijlocitorul și câte toate.

Între astfel de împrejurări, Francezii, cari și așa să tem, că Germanii din nou s'ar mai putea în curând răscula cu totul, — au ocupat acum câteva luni un colț de țară din Germania de către Franța. Francezii au făcut ocupația sub cuvânt, că se liniștească pe Germani și să-i silească să plătească despăgubirile.

De atunci până acum înainte de 1 Maiu au fost tot consfătuiri. Dela încheierea păcii până acum Germanii au plătit cu totul 8 miliarde de mărci, din cele 50 miliarde făgăduite. Această trăgănare a făcut pe Francezi și celelalte puteri tot mai neîncrezători.

De aceea Aliații au cerut acum Germaniei să dea afară tot aurul dela Banca imperială germană. Acest aur face câteva miliarde. Germanii n'au primit cererea aceasta, motivând că ei nu pot să rămână fără nici un aur.

Pe de altă parte, Comisia aliaților însărcinată cu hotărîrea reparațiilor, a decis (hotărît) zilele trecute, că suma totală a reparațiilor datorite de Germania face 132 miliarde de mărci în aur.

Din aceste cifre vedem, că ce sume mari pretind aliații, față de cari Germanii oferă foarte puțin. De aci amenințarea cu o mai mare ocupare a Germaniei din partea Francezilor, cari s'ar fi gândind chiar la înaintarea până la Berlin, spre a-și lua ei aurul dorit (dacă Nemții nu-l vor ascunde între timp).

Terminul de hotărîre pentru Germania a fost pus pe 1 Maiu. Asupra situației ultimele știri spun următoarele: Francezii nu lasă din cererile lor (Anglia și America încă le stau la spate), iar Germanii nu se învoiesc la cererile Francezilor. Acestia din urmă fac deci pregătiri de înaintare spre inima Germaniei.

Se pare, că ne aflăm în preajma unui nou războiu, deși să crede, că în cele din

urmă Germania va trebui să cedeze. Se spune, că în nordul Franței stau gata de marș 8 divizii, în sudul Franței 3 divizii și în Belgia 3 divizii.

Aliații, în ședința din 1 Maiu în Londra, au hotărât să dea ultimatum Germaniei, ca în timp de 24 ore să-și îplinească îndatoririle luate, altcum trupele aliaților vor înainta momentan spre ținutul Rurului.

Cea mai însemnată cerere este, că Germania să trimită în 24 ore, tot aurul la Coblenț sau Cöln, ceea ce Germanii din nou au hotărât în Berlin, că nu fac. Guvernul german a demisionat.

Ministrul-președinte al Angliei Lloyd George a declarat după ședința din 1 Maiu, că ocuparea ținutului Rurului e hotărâtă. Aceasta se va întâmpla în zilele din 7—10 Maiu. Până atunci fac toate pregătirile.

După alte știri se mai speră totuși la o domolire a spiritelor. În Germania mulți vreau să creadă însă, că aceste frecări între Franța și Germania sunt apă pe moara bolșevicilor. În Franța, din contră, populația e rezolută.

Până când aceste rînduri vor fi ajuns în mâna cetitorilor, desigur situația s'a lămurit mai bine asupra ocupației franceze și a despăgubirilor din războiu, din cari și România are să-și capete partea ei.

De altcum, ocupația franceză se pare a mai avea de țintă totală desarmare a Germaniei, care până acum e slab înfăptuită. Germanii și-au ascuns o mare parte din arme.

Mare adunare la Alba-Iulia

pentru întărirea economică a Ardealului și a Bănățului.

Am scris la timpul său despre congresul economic ținut la Cluj, cum și despre cel dela București. În amândouă congresele acestea s'a discutat asupra măsurilor ce trebuiesc luate pentru ridicarea în bunăstare a teritoriilor alipite la România mare.

Noi în Ardeal și Bănat plătim spre pildă dări mai mari ca frații din vechiul regat. Avem apoi vite destule, dar nu le putem vinde. În țară la noi nu cumpără mai nimenea, iar pentru exportul de vite în țări străine e închisă granița în spre Ungaria, Austria și Cehoslovăcia.

În schimb e deschisă calea pentru exportul vitelor peste porturile din Galați, Braila sau Constanța, fie pe mare sau pe Dunăre. Ei, dar pe acolo nu putem așa ușor transporta noi Ardelenii, ci samsarii băncilor mari din București! Acestora le place să poată cumpăra vitele noastre pe mai nimic, ca să le exporteze ei. Astea sunt doar treburi de minune pentru jidani și toți samsarii ocrotiți de Banca Marmaroș Blank din București.

Contra acestora, ca și contra tuturor acelora, cari își închipuiesc că cu Ardeienii pot face ce vreau și cum vreau, își ridică glasul fruntașii Ardealului, cari doresc ușurarea vieții poporului nostru.

Pentru discutarea chestiunilor economice ardeleni s'a convocat o mare adunare la Alba-Iulia, asupra căreia se publică următoarea chemare către toți fiii neamului:

Cetățenii români din teritoriile alipite, dornici de înaintarea și unificarea Țării întregite, sunt chemați să ia parte la

Marele Congres Economic

ce se va ține de data aceasta în orașul Alba-Iulia, în zilele de 13 și 14 Maiu, în

reduta orășenească. Desbaterile încep la 10 ore. Se va discuta:

1. Reforma agrară în teritoriile alipite.
2. Politica financiară, îndeosebi impozitele (dările cele nouă).
3. Politica economică, îndeosebi în legătură cu importul și exportul (de vite, vin, lemne și altele).

Cum aceste chestiuni nu trebuiesc coborâte în luptele de partid, — credem că la Alba-Iulia își vor da întâlnire parlamentarii, deputații sinodali, reprezentanții băncilor și a celorlalte organizații economice, muncitorii intelectuali și manuali, cum și țărani, — adevărați Români, cari au o vorbă de spus la munca de consolidare a Țării întregite.

Dr. Octavian Russu

Președintele Congresului Ardelenesc ținut la București în 24—26 Martie

Dr. Aurel Vlad

Președintele „Solidarității”, asociația băncilor ardelenesti

Din prilejul acestui congres economic, recomandăm țărănimii noastre să trimită delegați. Din satele mărginașe cu Alba-Iulia să iee parte cât mai mulți țărani, cari acolo își vor putea spune năcazurile lor. Iar din sate mai îndepărtate, oamenii noștri vor face bine să delege pe preotul sau învățătorul satului, ori 1—2 țărani, cum și câte un comerciant sau meseriaș, cari toți să-și spună păsurile lor și să asculte povețele ce se vor da din partea fruntașilor neamului, cari se întrunesc la Alba-Iulia.

Vamă mai mare pe mărfurile din Germania

În urma cererii guvernului, parlamentul nostru a votat înainte de vacanțele de Paști o lege, prin care se urcă vama pentru mărfurile aduse din Germania. Urcarea este de 30—50 procente din prețul de cumpărare.

Această lege a fost susținută tare de ministrul politice externe Tache Ionescu, care a dat să se înțeleagă, că România trebuie să voteze această lege, fiindcă așa cer țările îndușmănite cu Germania (Franța și Anglia). E vorba, ca Germania să-și poată tot mai greu vinde mărfurile ei în țări străine. Așa vrea Franța și Anglia.

Din parte-ne observăm: Noi Români încă voim bucuroși să putem cumpăra cât mai multe mărfuri din Franța, Anglia, America sau Italia. Ei, dar atunci aceste țări de ce țin așa de scăzut prețul leului față de banii lor? Ba și condițiile de cumpărare sunt mai grele. Pe când în Germania prețul leului românesc e mai urcat, prin urmare mai ușor a face cumpărări, chiar și cu vama mare, pe care de altcum cumpărătorul o împarte pe marfă.

Vedem deci: pentru moment noua lege nu ne aduce ieftinime, ci scumpire. Statul nostru încasează silit de aliați vămuri mai mari, cari încă scumpesc viața în țară la noi. Așa își răsbună aliații noștri asupra Germaniei... Asta e o slabă mângăere pentru noi.

Guvernul nostru să ceară acum aliaților, ca sub orice împrejurare să ne ajute la ridicarea prețului banului nostru și să ne facă condiții de cumpărare măcar așa de avantajoase ca Nemții, iar atunci cu toții vom cumpăra din Franța, Italia și Anglia. Altcum e greu, cu toate eforturile lor și bunăvoința noastră. Noi n'avem

mulți bani, iar pe cei puțini nu-i putem arunca așa ușor!

În urma vămii pusă de România pe mărfurile din Germania, guvernul german a oprit, — așa spun unele știri sosite acum din București, — orice export de mărfuri și materii prime pentru România.

Permise de export

Comunitatea de avere din județul Caraș-Severin primește permise pentru export de vite și cereale.

După știrile mai nouă se pare, că guvernul începe a recunoaște tot mai tare răul cel mare cu oprirea exportului de vite. Astfel vedem, că a permis Comunității de avere din Bănat să exporteze 3000 bucăți vite cornute, 200 porci, 20 vagoane de paseri (găini, rațe, găște), 500 vagoane de secară și 100 vagoane de făină. Exportarea acestor vite și cereale s'a dat prin 15 permise, adevărați la 15 partide, sub 15 numeri deosebiți.

Luăm cu plăcere la cunoștință ajutorul ce se dă prin aceasta Bănățenilor la valorizarea produselor lor. Cu toate acestea, dorința și cererea Ardealului și Bănățului rămâne și pe mai departe: ridicarea opreliștei de export, cât se poate de iute. Înainte de Paști s'a făgăduit dela București, că aceasta se va face în decursul lunii Maiu. Așteptăm deci fapte, nu tot promisiuni!

Iar până când se va ridica opreliștea, îndemnăm pe oamenii noștri de pe sate să se asocieze laolaltă, fie în obștii, fie să se pună în legătură cu negustorii noștri mai experiați, sau că prin alte locuri băncile românești vor lua lucrul în mână, ca să se organizeze pentru exportarea de vite, deocamdată în Austria și Cehoslovăcia, unde carnea e foarte scumpă.

Se ivește o bună negustorie pentru oameni pricepuți și bănci cu conducere înțeleaptă, cari știu să lucreze și în alte privințe, nu numai cu vechsăle!

Noi credem, că și la Comunitatea de avere așa se va organiza exportul. Nici nu vrem să ne gândim, că cele 15 permise ar putea se ajungă în mâinile jidanilor!

Cine a pus la cale aten-tatul dela Senat?

E încă vie în amintirea noastră groaznică întâmplare dela Senat din iarna trecută. O bombă pusă de mâni diavolești a ucis viața alor trei bărbați de frunte ai vieții noastre românești.

Acum după cercetări îndelungate de aproape 6 luni de zile, Siguranța generală din Ardeal a descoperit, că mâna diavolească, care a pus bomba își are trupul în Budapesta, în organizația teroară a ungurilor de sub conducerea blăstematului locotenent Hejjas, care a ucis o mulțime de oameni nevinovați.

Da, din Budapesta s'a întins mâna ucigăse, ajungând până în Senatul român. Cei înfrățiți cu iadul n'au liniște și odihnă sufletească.

Dar Siguranța generală din Ardeal a mai făcut o descoperire, anume: că zece membri ai organizației teroriste maghiare din Budapesta au de gând să între în zilele acestea la noi în țară, să mai săvârșească sângeiuri.

S'au luat împotriva acestora toate măsurile, pentru a-i prinde în momentul când vor îndrăzni să vină la noi.

Informațiuni

† Mihai Veliciu

El unul dintre luptătorii naționaliști, care a suferit 2 ani închisoare la Vaș, pentru că luase parte la facerea „Memorandului”, pe care Comitetul național l-a dus Împăratului la Viena. În 26 Aprilie a răposat acest vrednic bărbat, după o boală îndelungată, care l-a ținut la pat din 1910 încoace.

Mihai Veliciu s'a născut la 26 Mai 1846 în Sepreus, dintr-o familie de țărani. A studiat cu mari greutăți materiale la Beiuș, Orade și Budapesta. Ca notar în comuna sa natală, Veliciu a purtat registrele în limba română, din care cauză a fost izgonit din comună de Unguri. Mai târziu ca avocat în Chișinău (jud. Arad) a lucrat foarte mult pentru Români. La 1891 a fost ales membru în comitetul partidului național. În 1894 e condamnat în procesul „Memorandului” la 2 ani temniță.

A fost un suflet bun de Român; a avut totdeauna ceva de jertfit pentru neam! Fie-i memoria neuitată!

Dreptul municipal al orașelor Sibiu și Oradea-mare s'a șters, dupăcum s'a șters demult și al Clujului și Timișorii. De aceea prefectii acestor două orașe au fost cu 1 Maiu desărcinați din funcțiile lor, prin ceeace se cruță o seamă de spese. Lucrările prefecturii orașului Sibiu, al cărui prefect era dl Albert Dörr, trec asupra dlui Dr. N. Comșa, prefectul județului Sibiu; iar la Oradea lucrările prefectului orașenesc, dl Dr. Gh. Popa, trec asupra prefectului județului Bihor, dl Dr. I. Iacob.

Ministrul de finanțe Titulescu, care de curând a prezentat Camerei nouile planuri de legi asupra dărilor, a ținut în zilele trecute mai multe conferințe lămuritoare asupra noilor dări. Aceste conferințe ținute în fața comercianților, industriașilor, meseriașilor și oamenilor de bancă din București, au liniștit foarte mult spiritele, fiindcă dl ministru Titulescu a declarat în fața mai multora, că el va ținea seamă de toate părerile bune, ce i-se vor aduce la cunoștință. Foile din București scriu, că acest ministru e primul, care vorbește celor interesați de planurile lui și făgăduiește, că va considera orice idee, dacă e bună, fără a se uita dela cine vine.

Cursul leului, care în săptămânile din urmă se urcase în strălăcire (la Paris) până la 24 centime (25 centime ar fi a patra parte din un franc francez), a scăzut din nou la 21 centime. În urma cercetărilor făcute s'a constatat, că scăderea se datorește în mare măsură afacerilor comerciale necinstite și a boalei de mituire a funcționarilor. Guvernul a hotărât să ia cele mai aspre măsuri pentru împiedecarea acestor rele. Așteptăm! Foc și pară se cadă pe capul acelora, cari scot hoțește leul românesc peste graniță, cum și asupra celor care nu-i controlează destul, sau închid ochii când li se umplu bozonarele.

Informatori agricoli. Serviciul statistic a cerut primpretorilor din Ardeal, să le recomande diferiți plugari mai de frunte și cu știință de carte, cari să dea totdeauna informațiile de lipsă asupra stării sămănăturilor. Pentru 3—4 comune va fi câte un informator. În schimbul acestor servicii, ministerul agriculturii le va face mai multe înlesniri, să capete diferite unelte agricole. Aviz plugarilor nostri pricepuți!

Leul la Budapesta e în creștere. Asta în urma împrejurării, că societatea ungurească „Haditermény” a cumpărat în România 500 vagoane de grâu, care trebuie plătit în Lei. Ei, vedeți așa ne crește prețul banului, dacă avem unde și ce să exportăm!

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu va aranja Duminecă, la 8 Maiu n. 1921 (Dumineca Tomii) reprezentație teatrală în Teatrul Orașenesc din Sibiu. Regizor: Dumitru Axente. Dirigent: Ioan Stanciu. Se vor reprezenta piesele: 1. Mureșanul tablou dramatic de M. Eminescu. 2. Cum povestea o bunică de St. Braborescu. 3. Moștenire dela răposata comedie într'un act de D. R. Rosetti. 4. O șezătoare la țară, icoană din popor, cu cântări și joc. Biletele se vând la librăria Arhi iezezană și seara la Teatru. Inceputul la 7½ ore seara precis.

Convocare. În baza ordinului Ministerului instrucțiunii, Secretariatul general, din 28 Februarie anul curent Nr. 5903/1921 și în conțelegere cu comitetul județan, prin aceasta convoc învățătorimea română dela toate școlile primare din județul Sibiu la conferință, care se va ține în zilele de 3 și 4 Iunie st. n. a. c. în sala cea mare a prefecturii județene cu următoarea programă: 1. Te Deum în biserica catedrală la ora 9½ a. m. 2. Deschiderea conferinței prin revizorul școlar la ora 10. 3. Învățătorul și școala muncii, (disertație). 4. O lecție din limba rom. cu cl. IV. 5. Cultul limbii ca mijloc al unității noastre naționale (disertație). 6. Unitatea limbii românești, lecție practică cu cl. VI. 7. Dare de seamă despre literatura pedagogică mai nouă. 8. Raportul revizoratului școlar despre starea învățământului din județ. Cheltuielile de deplasare se fixează cu 100 lei pe durata conferințelor. Sibiu, 26 Aprilie 1921. Dr. Stroia, revizor.

„Câmpul”, este numele unei reviste pentru săteni, care apare la București, sub îngrijirea Societății Agronomilor. O recomandăm celor care doresc să aibă povește din economia câmpului. Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 35 Lei anual. Adresa: „Câmpul”, București, casuța postală 80.

Furt la banca Marmarosch-Blank. În Cluj, dela filiala băncii Marmarosch-Blank s'a furat zilele acestea suma de 150 mii Lei. Pe hot nu l-a putut descoperi până acum.

Pentru hrana taurilor, armăsarilor și vierilor comunali. comunele sunt datoare, — în baza unui ordin al ministrului agriculturii, — să sămene 2 jugăre catastrale cu ovăs sau orz etc. Unde nu este pământ comunal, în acum se află pământ de expropriat, să se ceară din acela. Cei interesați să caute și să urmeze acest ordin, care e chemat a aduce mult bine pentru prăsirea și întreținerea de rase bune de vite pe satele noastre.

Locomotive pentru căile ferate române se obligă să repareze o firmă germană din Berlin și anume 1000 bucăți în decurs de un an. Plată înainte nu cere nimic, dar pentru lucru cere bucate, nu bani, ceeace pentru țara noastră nici nu e rău. Dacă guvernul va primi propunerea, atunci firma din Berlin va zidi o fabrică proprie în România.

Starea sămănăturilor în Ardeal e foarte bună, în urma ploilor cari au căzut în timpul din urmă. Așa spun ultimele știri sosite dela ministerul de agricultură.

Târgul de vite dela Samošfălău, care s'a ținut zilele trecute acolo, a fost foarte slab, dupăcum scrie „Gazeta Ardealului” din Cluj. La Samošfălău, unde de obicei să făceau cele mai însemnate vânzări și cumpărări de vite, acum nu s'au vândut decât 3 boi. Această știre s'a dat pe cale oficială. Lămurirea acestui fapt ar fi și greutățile de transport, întru cât vagoanele pentru vite se capătă cu cea mai mare greutate. Insuși negustorii speculatori, din diferite părți, precum și din vechiul Regat, nu mai cercetează târgurile noastre din motivul arătat mai sus.

Târgul de primăvară al Sibiului s'a ținut anul acesta în serbătorile Paștilor. În săptămâna cea mare a fost târgul de oi, vite și cai, iar a treia zi de Paști a fost târgul de mărfuri. Oi și vite cornute au fost destule, s'a vândut însă puțin și cu prețuri din ce în ce mai scăzute. Fiecare om se răsgândește bine până dă din mână o sumă mai mare de bani. Târgul de mărfuri a fost bine cercetat de lume, iar mărfuri încă destule. S'au și făcut cumpărări și vânzări bunișoare.

Prețul cărnei în Sibiu a fost din nou scăzut cu 1 Maiu și anume: carne de vită sau vițel 8—10 Lei pe kilogram, carne de porc 12—14 Lei, slănină proaspătă 16—18 Lei, unsoarea de porc 18—20 Lei, slănină din iarnă afumată și piperată 24 Lei, cea sărată 22 Lei, carne de miel 7—8 Lei etc. Aceste sunt prețurile maxime. (În Oradea carnea e și mai ieftină: 5—8 Lei kg).

Plata pentru pietriș. Consiliul orașului Sibiu face cunoscut următoarele: Toți aceia, cari au dus în toamna 1920 și în primăvara 1921 pietriș pe drumurile municipale, să se prezinte Luni 9 Maiu, între orele 8—12, la serviciul edil al orașului Sibiu, de unde își vor primi taxele fixate.

Măcelării din Cluj au hotărât înainte de Paști să reducă prețul cărnei. După ei proprietarii de restaurante au hotărât să reducă prețul mâncărilor. Așa trebuie să se urmeze peste tot locul și cu tot felul de articli, fie de mâncare sau îmbrăcăminte etc.

Mersul trenurilor Sibiu—Copsa-mică. Cu începere dela 30 Aprilie circulă următoarele trenuri de persoane: Pleacă din Sibiu dimineața la ora 6, având legătură în Copsa Mică numai spre Brașov. Sosește în Sibiu înainte de masă la 11 ore 35 minute, având legătură numai dinspre Cluj. Pleacă din Sibiu la 13 ore 31 minute (1½) și are legătură numai spre Cluj. Sosește în Sibiu noaptea 22 ore 05 minute, având legătură numai dinspre Brașov.

Alte știri trimise din afară, cari n'au putut să apară în acest număr, se vor publica în numărul viitor.

Foc groaznic s'a descărcat în orașul Băcău din Moldova. O stradă întreagă s'a prefăcut în scrum și s'au aprins și alte case din străzile învecinate. Lupta pompierilor a fost uriașă pentru a stinge focul, care amenința să nimicească întreg orașul.

Numărul de față al foii noastre cuprinde 6 pagini.

Cei în restanță

cu abonamentul să caute a trimite suma neachitată și să nu tot aștepte provocări. Noi ne dăm silința a face foaia tot mai bună și mai mare, — siliți-vă și D-Voastră, cei în restanță, a plăti abonamentul de câțiva Lei la an, pentru multele lucruri bune ce le aflați din gazetă.

Tratatul (consfăturile) începute la Sighetul-Marmăției, între Ceho-Slovacia și România, pentru statorirea definitivă a graniței din Maramureș au fost reluate și acum se deapănă la Praga. Din partea Ceho-Slovăciei ia parte la desbateri ministrul de externe Beneš și Dvorski, șef de secție din ministerul de externe. România este reprezentată prin consulul român din Praga Brăilianu și colonelul Macsim. Ceho-Slovăcia cere 2 comune din partea României, iar România numai îndreptări de graniță. Se nădăjduiește, că desbaterile vor avea un rezultat folositor pentru țara noastră.

Scrisorile pentru Ungaria vor fi din nou supuse cenzurei, așa anunță direcția poștelor din Cluj. Aceasta desigur în urma multelor comploturi, ce mereu se țin la Budapesta contra noastră. Corespondența ce merge și vine din Ungaria trebuie deci controlată.

Grecii sunt bătuți de Turci. Acesta ar fi rezultatul luptelor din urmă. De aceea Grecii ar fi trimis acum oameni de-ai lor la Londra, Paris și Roma, spre a stăruie pe lângă Marile puteri pentru o mijlocire în conflictul dintre Turcia și Grecia, punându-se astfel capăt războiului din Asia-mică. Marile puteri mai mult ca sigur, însă, că nu se vor amesteca așa iute. Ele (Anglia, Franța, Italia) nu-i uită Greciei, că contra voinței lor și-au adus pe regele Constantin (prietenuț Germaniei) din nou pe tron. De aceea îi lasă acum să se mai bată.

„Țara cerșitorilor“, așa numește „Kéleti Ujság“ (ziar unguresc în Cluj) țara Austriei și apoi continuă: „Se pare, că acum s'a umplut paharul suferințelor. Poporul Austriei numai află altă cale de mântuire, decât alipirea la Germania. Cât de mare trebuie să fie acolo suferința, unde

un popor voiește să se lapede și de organizația de stat a lui, pentru că să scape de chinurile morții, de foame; dar cât de nobilă și înălțătoare este cu toate acestea hotărîrea lui, ne-o arată împrejurarea, că nu încearcă să lupte cu armele împotrivirii, nici ale revoluției, ci chiar și în momentul de mizerie prea mare, rămâne și pe mai departe credincios al păcii și al democrației.“ Așa scrie ziarul unguresc și ei, ungurii, văd cum fac alții, cum sunt alții de blânzi și în suferință, dar nu învață minte nici decum! Ei tot cu cuțitul și cu bomba ca sălbaticii!

Gazetele din Ardeal sunt laudate într'un articol al „Renașterii Române“ dela București. Se amintește între altele că ziarele „Patria“, „Voința“, „Gazeta Ardealului“ și „Infrățirea“ dela Cluj se prezintă în multe privințe mai bine ca unele ziare din București. Acum apare la Cluj și o revistă literară „Gândirea“, care încă promite. La dreptul vorbind, Clujenii pot fi mândri pentru cât produc, în noua capitală a Ardealului românesc.

Tirolul vrea să se alipească la Germania. Ca să dea dovadă de aceasta, conducătorii poporului au pus la cale o votare (plebiscit). Aproape toți tirolezii (cari sunt de origine Nemți și acum se țin de Austria) au votat pentru alipirea Tirolului la Germania. Ei cer totodată, ca Austria întreagă se treacă și să se alipească la Germania. — Ei, dar la aceasta se împotrivesc Antanta (Franța, Anglia și Italia), amenințând pe Austria, că dacă mai face propagandă în direcția aceasta, atunci nu-i mai dă nici un fel de ajutor.

O înțelegere curioasă. Din Belgrad să vestește, că între guvernul sârbesc și cel german s'a ajuns la următoarea înțe-

legere: Conform contractului de pace, Germania trebuia să predea Iugoslaviei 52 mii cai, 50 mii boi, 100 mii vaci și viței și 40 mii de oi. Din cauza unor greutăți tehnice, guvernul iugoslav s'a hotărât să vândă aceste vite în Germania și cu valoarea lor să cumpere locomotive și alte mărfuri industriale. — Necazul te nvață ce să faci! Vorba cu greutățile tehnice e numai de clacă. Principalul este: vitele cresc și ele de ele, dar mașinile nu! Cu învoiala aceasta noi credem, că atât Serbia, cât și Germania se împacă mai bine!

Băile erculane e vorbă să fie închiriate de către un consorțiu, compus din capitaliști, la care va lua parte și statul. De n'ar fi însă capitaliști ca Șuler, pe urma cărora statul câștigă tot din pungă afară!

Răscoala Albanezilor, despre care am scris în numerii trecuți ai „Foi Poporului“, e în plină creștere. Guvernul din Bălgrad s'a văzut silit să trimită trupe noi pentru înăbușirea răscoalei.

Viscol mare. În săptămâna trecută s'a deslănțuit asupra Bihorului un mare viscol. Pagubele pricinuite de acest viscol sunt foarte însemnate: Coperișe de case, de șuri, soproane au fost doborâte la pământ.

Bela Kuhn, comisar general al Crimeei. Știrile dela Moscova aduc vestea, că guvernul bolșevic din Moscova a numit pe Bela Kuhn comisar general al Crimeei. Și apoi să mai zici, că ungurii n'au legături cu bolșevicii ruși!

Redactori:

Nicolae Bratu și Z. Sandu

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“

Cenzurat de: Nicolae Bratu

Publicare de licitație.

În localitățile oficiale ale Casei de amanet (fărășant) din Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 19, se începe cu ziua de Marți

10 Maiu 1921

și în zilele următoare, întotdeauna dela 8—12 ore înainte de amiază și dela 3—6 ore după amiază

licitația publică

a obiectelor amanetate (zalogite), cărora le-a expirat termenul (aurării și alte prețioase până incl. Nr. 354 din 1920 și lucrurile amanetate dela Nr. 720 până la 1069 din 1920, mărfuri până incl. Nr. 904 din 1920, precum și zalogurile dela Nr. 2042 până la 2642 din 1920), Sibiu, 26 Martie 1921.

Casa de amanet sibiană.

Casă de vânzare în Alba-Iulia Str. Dorobanților Nr. 20. constătoare din 11 camere. 6 bucătării, pivniță etc. și cu o grădină mare. Casa este potrivită și pentru o fabrică, depozit sau restaurant Informațiuni la

R. Dornyk,
SIBIU, Str. Sării Nr. 8.

Publicațiune.

Comuna Veștem, jud. Sibiu, esarândăz crășma comuna a prin licitație publică, la 16 Iunie 1921 în cancelaria comunală, pe un period de 3 ani, adecă din 1 Ianuarie 1922 până la 31 Decembrie 1924.

Prețul strigării 3000 Lei. Vadiul 10%. Condițiile se pot vedea în orele oficiale la cancelaria primăriei din loc. Veștem, la 3 Maiu 1921.

Primăria.

O casă de vânzare

în aleia Gușteritei, care constă din 1 cameră, 1 bucătărie și grădină, în suprafață de 394 stânjeni. Valeriu Bădălac.

Estim!

Estim!

Un motor de benzină 5 cai putere pentru treerat și tăiat lemne, se află de vânzare la Josef Trimmel Sibiu, Strada Margareta 1. 1665

Casa din str. Bisericeii Nr. 10

este de vândut. 1668 Informațiuni strada Gropii Nr. 7.

Publicațiune

S'a pierdut chitanța cu No. 170786 dela schimbul banilor celor 40%, în valoare de Lei 18750 a lui Ioan Oancea din Tâlmăcel, care prin aceasta se declară de nevalabilă.

Curte de vânzare, 2 case și 2 bucătării, 1 grăd de vite și grădină la case, se află la Maria N. Târnoavean în Sibiu, strada Turnișorului (Neppendorferstrasse) Nr. 22. 1666

Un ucenic se primește la franzelăria Nicolae Lupașiu în Seliște, jud. Sibiu 1664

Cumpărați deja de acum

PIATRĂ VÂNĂTĂ

(Sulfat de cupru)

Cine nu și procură acest articol acum, nu va putea căpăta, ca și anul trecut, la vremea stropirii a viilor.

Piatră vântată de prima calitate se poate primi deja acum la

Despărțământul mașinilor

al Reuniunii economice sâsești ardelenesti.

SIBIU Str. Sării 22.

Orice publicațiune

despre vânzări și cumpărări, apoi licitațiuni publice, arândări de case, moșii, hoteluri, cărcime, căutare de slujbe și multe altele

să vestește în toată

România Mare

și se ajunge la succesul dorit, dacă se publică în

„Foaia Poporului“

din Sibiu

care e cea mai lătită foale peste tot locul, fiindcă e cea mai veche mai bună și mai ieftină. — Faceți publicația, dacă aveți ceva.

„CINDRELUL“

întreprindere pentru electricitate și industrie, societate anonimă.

Convocare.

Domnii acționari ai societății „CINDRELUL“, întreprindere pentru electricitate și industrie, societate anonimă sunt invitați la

adunarea generală extraordinară

care se va ținea Duminică în 22 Maiu 1921 st. n., la 3 ore p. m., în sala festivă a școalei gr. or. române din Seliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul consiliului de administrație despre situația întreprinderii.
3. Deciziunea asupra continuării eventualei liquidării societății.

Domnii acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și anunța participarea, până cel mult în 20 Maiu a. c. la sediul societății în Seliște.

Din ședința ținută la 16 Aprilie 1921.

1667

Consiliul de administrație.

Scădere de prețuri!

Fabrică de țiglă și cărămidă mănăta cu abur din Reghinul sâsesc oferă cu prețuri scăzute

ȚIGLE drepte și ovale pentru coperișe

recunoscute de la calitate. La cerere se fac gratuit oferte din partea singurei reprezentanțe pentru Sibiu și împrejurime:

ADOLF DENGJEL

Prăvălie de mărfuri **SIBIU**, Strada Ocnei de fer și articli tehnici (Burgergr. Nr. 4)

Adresa telegrafică: Adengjel

1663

Reforma Agrară în județul Sibului

Înaintează destul de repede, despre ceace ne dovedesc desele pertractări ce se țin la tribunalul din Sibiu. Una dintre aceste pertractări, foarte interesantă din multe puncte de vedere, a fost cea de Vineri 29 Aprilie, când s'a desbătut cererea comunei Poiana asupra muntelui Seliștei „Plaiul și Sortile“.

Dupăcum se știe, dreptul de-a stăpâni acest munte s'a discutat mult și pe timpul alegerilor parlamentare din urmă. Atunci, așa se lățise svonul, Poenarii au promis candidatului averescan (Dr. C. Bucșan), că îl vor vota față de candidatul Federației (Nicolae Iorga), dacă le făgăduiește că vor căpăta muntele Săliștei. Fapt este, că Poenarii cei mai mulți au votat cu Bucșan, iar Săliștenii cei mai mulți cu Iorga. Poenarii au primit atunci în arândă „Plaiul și Sortile“ pe 1920.

Acum e din nou în desbatere arândarea, după care va urma dreptul de proprietate al „Plaiului“. Săliștenii nu vreau să-l mai arândeze, Poenarii îl pretind, sub cuvânt că până acum l-au avut zeci de ani.

Această pertractare a ținut de dimineața până la 2^{1/2} după amiază, aducându-se mereu dovezi pro și contra. Punctul de vedere al Săliștenilor îl apărau 3 avocați (Dr. L. Borgia, Dr. Petra, Dr. Cupu), iar pe Poenari îi susținea în cererile lor Dr. Schiau și secretarul comunal Oprean. Pe ambele părți mai erau o seamă de fruntași din comunele susnumite.

În fine, după o foarte îndelungată desbatere, comisia județiană s'a retras la 2 ore d. a. A apărut însă în curând din nou în sală, aducând la cunoștință partidelor, că: cu considerare la timpul înaintat și marele interes al partidelor în cauză, care reclamă deosebită cumpănire din partea comisiei, publicarea hotărârii se amână pe Sâmbătă 7 Maiu, la 10 ore dimineata, pe când comunele interesate să-și trimită reprezentanți la Sibiu.

Din parte-ne exprimăm părerea: ar fi cu cale, ca Comisia județiană se caute, — în care caz va și afla, — căi și mijloace pentru satisfacerea necesităților acestor două comune fruntașe românești. La tot cazul trebuie împedecată o ură pe viitor între Săliște, Galeș, Tilișca și Poiana.

(Poenarii mai cer dela Galeș „Frăsineli“ și „Poiana lui Mușe“ cu „Crinții Galeșului“, iar dela Tilișca „Stănișoara“).

În săptămâna viitoare ajunge în desbatere dreptul de arândare și expropriare al munților Universității săsești (Munții celor șapte județe). Fiecare comună interesată la acești munți să caute a-și apăra interesele! Ceice aveți lipsă de pășuni și păduri gândiți-vă acum ce faceți! Asupra desbaterilor în legătură cu munții vom aduce raport la timpul său. Până vine timpul de-a duce oile la munte, afacerea cu arândarea se va limpezi. Așa s'a făgăduit.

Căile ferate în Ardeal

Lungimea lor. — Ce vagoane pretind Ungurii și câte le datorăm.

Căile ferate române ale Statului din Ardeal au o lungime de 1895 kilometri, iar cele particulare (diferite societăți), dar administrate de Stat, au o lungime în total de 2024 klm. În total deci 4009 klm. linii normale (obicinuite). Afară de acestea mai sunt în Ardeal o seamă de linii înguste, a căror lungime nu se știe încă chiar sigur.

În săptămânile trecute, la stăruința unor cercuri mai înalte din afară, s'a hotărât, că toate vagoanele cari au trecut granițele României din spre Ungaria după 26 Septemvrie 1919 să nu mai fie considerate de pradă de războiu. Aceste vagoane trebuie date înapoi căilor ferate maghiare. Numărul vagoanelor cari au trecut granițele noastre din spre Ungaria după ziua de sus este de 5949.

Căile ferate maghiare au cerut ca aceste vagoane să fie date toate din acelea, ce avem cu semnele M. A. V. Comisiile noastre au stabilit însă, că Ungariei datorim numai 3004 vagoane Mav, dintre cari 195 de persoane, 947 de marfă închise și 1812 de marfă deschise, iar celelalte sunt vagoane străine. Datorim între altele căilor ferate austriace 1727 vagoane, iar celorlalte căi ferate particulare austriace și ungare 981 vagoane.

Pentru plățirea acestei datorii s'au predat căilor ferate maghiare până în ziua de 20 Aprilie a. e. 3527 vagoane, dar mai intrând până la această dată încă 1897 vagoane de pe linii maghiare, datoria noastră totală față de Ungaria este 4319 vagoane.

Această datorie România o va plăti Ungariei cu vagoane de acelea, pe cari le va primi din parcul comun, adică din vagoanele ce se vor împărți statelor moștenitoare ale fostei monarhii austro-ungare. Acest parc de vagoane acum se împărțește proporțional între Cehoslovăcia, Serbia și România.

Așa stau lucrurile cu vagoanele ce le datorăm Ungariei. Gazetele ungurești caută acum câteva săptămâni să zăpăcescă lumea lor, că Ungaria ar avea să primească dela România 18,000 de vagoane, a căror livrare s'ar fi și început. Noi n'avem astfel de informații. Și nici nu credem, că ar fi adevărat așa ceva, ci cum s'a spus mai sus.

† Nicolae Vidrighin

mare proprietar și un fruntaș al comunei Rășinari (cum și vechiu abonat al nostru), a răposat în 26 Aprilie a. e., după lungi suferințe, în etate de 70 ani. Răposatul a fost un foarte pronunțat tip al sânguinței și istețimei țaranului nostru din Mărginime.

Deși cap al unei numeroase familii, Nicolae Vidrighin în tinerețe se bate în dreapta și stânga, zi și noapte, ținând turme mari de oi și făcând negoate cu vite până în cele mai depărtate ținuturi, iar în Sibiu deschisese pe vremuri o prăvălie de cereale, unde vindea în mic, ca și în mare cu vagoanele. Astfel se ridică Vidrighin, care după un timp e cunoscut până în mari depărtări de „Vidrighin, boierul dela Rășinari“.

Ca un titlu de glorie pentru răposatul putem numi felul cum aprecia el întărirea noastră economică: unde găsea o casă sau un loc bun, Vidrighin țărâmul îndată „cumpăra pe domnu“. Astfel Nicolae Vidrighin, pe vremuri băgase în groază pe Sașii din Sibiu și jur: pe hotarul Sibiului, când era ceva de vânzare, deodată apărea Vidrighin, în persoană sau prin un om al lui.

Și ce cuminte știa alege el pozițiile și locurile, cari mai târziu, până în zilele noastre, le valora apoi cu prețuri numai ca acelea. Dovadă proprietățile lui pe șesul Sibiului, spre Rășinari: unde e acum cimitierul central mai înainte era locul lui Vidrighin. Iar pe șesul acela în mai multe părți,

până în oraș, are și azi diferite terenuri, deși Sașii, la comasarea de acum vr'o 20 ani, nu știau cum să-l sfărâme și să-l împartă. Dar nici el nu se lăsa! Își avea oamenii lui și ținea pe Sași „în coardă“ numai ca el!

Ce geniu de director de bancă sau altă mare întreprindere ar fi putut eși din omul acesta, dacă în tinerețe ar fi urmat școli superioare! — Cu inimă curată îi aducem prinos aceste rînduri, pentru munca și sîrguința lui în tinerețe, prin care a ridicat vaza țaranului român în fața multor străini! Il dăm ca pildă și altor țărani din zilele de azi.

Odihnească în pace! Iar întristatei familii fruntașe dela Rășinari transmitem sincere condoleanțe!

Scăderi de prețuri

la diferite mărfuri se anunță din Cehoslovăcia. Asta din cauză, că altcum nu se trec; o seamă de fabrici au mărfuri gata, pe cari însă nu le pot valora, fiind prea scumpe. Lucrătorii în multe părți cer noui urcări de lefuri, în schimb fabricile trebuie să se restrângă, fiindcă lumea cumpărătoare nu plătește prețurile ce se cer.

Între astfel de împrejurări s'au redus o seamă de prețuri: Stofele de lână pentru armată au scăzut cu 40% (40 la sută, adică aproape pe jumătate), ghetetele cu 20 la sută, petrol și derivate cu 26 la sută (marfă ce trimitem noi în Cehoslovăcia), conserve (fructe păstrate) 20—44 la sută, ouă proaspete 38 la sută.

Scăderi la taxele de export

a hotărât guvernul nostru și anume la petrol, benzină ușoară și grea, uleiuri ușoare și motorină. Durere, însă, că acum e cam târziu, fiindcă știri venite spre pildă din Cehoslovăcia spun, că acolo prețul benzinei și al petrolului dă înapoi. Deci „după ploaie căpeneag“. (Spuneam noi într'un număr trecut, că așa are se urmeze).

De asemenea guvernul a redus taxa de export pe vin dela 1 Leu 50 bani pe litru (a fost grozav de mult, considerând că noi avem destul vin în țară) la 50 bani, iar taxa de comision 10 bani la litru.

Butoaiele de stejar pline cu vin și alte spirtuoase vor plăti o taxă de 20 bani la litru, de doagă și tot 20 bani la litru, de doagă, taxă de comision. (Aceste taxe de export sunt, cu alte cuvinte, un fel de vamă, ce trebuie plătită pentru dreptul de a trimite marfa numită peste graniță în țări străine).

Taxe de vamă la exportarea lemnului au fost din nou statorite din partea guvernului în modul următor: Cheresirea de brad (scânduri etc.) metrul cubic 45 Lei taxă de vamă; lemn cioplit metrul cubic 35 Lei; lăturoaie (margine) de brad metrul cubic 25 Lei; lemne de foc metrul cubic 15 Lei. — Înțelegem, că statul să caute mereu după noi izvoare de venit. Dar nu aflăm de lucru norocos, a pune așa o vamă mare pentru dreptul de-a scoate lemne din țară, când greutatea transportului încă sunt din cale afară de grele, iar tariful (taxa) de transport cu vagonul încă s'a urcat de minune. În felul acesta lemnul românesc va concura tot mai greu pe piețele străine. Iar atunci paguba va fi mult mai mare, decât câștigul statului încasat ușor prin vamurile de export.

